24465 LAKELAND BLVD.
EUCLID, OHIO 23

OGLAŠAJTE V NAJSTAREJŠEMU SLOVENSKEMU DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE OLDEST SLOVENE DAILY IN OHIO
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI. | CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), AUGUST 18, 1948 | ŠTEVILKA (NUMBER) 161

Dewey svetuje, naj se Italiji vrne kolonije

Kolonije, naj bi razvijala pod "prožnimi določbami" poverjeništva Z. N.

ALBANI, N. Y., 17. avgusta—Gov. Thomas E. Dewey je danes skupini Američanov italijanskega porekla izjavil, da bi se po njegovem mnenju storilo dobro, če bi se Italiji dalo nalogo, da pod "prožnimi določbami poverjeništva organizacije Z. N. razvije svoje bivše kolonije."

(Bivše italijanske kolonije se sedaj nahajajo pod nadzorstvom Anglije. Za Kirenaiko so Angleži že izjavili, da jo ne bodo vrnili Italiji, muslimani v Libiji pa zahtevajo neodvisnost. Puščavo Fezzan v Libiji zahtevajo Francozi, Eritrejo Abesinija, dočim domačini v Somaliji zahtevajo poverjeništvo štirih velikih sil.)

Italijanski Američani so republikanskega predsedniškega kandidata vprašali za njegovo mnenje glede ameriško-italijanskih odnosov in glede italijanskih ekonomskih vprašanj.

"Kot veste," je izjavil Dewey, "naša vlada se pogaja z Anglijo, Francijo in Sovjetsko zvezo o bodoči usodi bivših italijanskih kolonij. Ako se v kratkem ne bodo sporazumeli, mirovna pogodba predvideva, da se to vprašanje mora predložiti pred skupščino Združenih narodov za končno rešitev."

Dewey pohvalil "delovno italijansko ljudstvo"

Dewey je tudi pohvalil "delovno ljudstvo Italije", ki da je pod najtežjimi pogoji "veliko napredovalo" pri obnovi.

"Globoko sem prepričan, da se jim bo pri tej obnovi pomagalo in da bo komunistična nevarnost doživela še eden poraz, ako se italijanskemu ljudstvu da široko priložnost, da sodeluje pri bodočem razvoju virov teh afriških predelov."

Dewey se sedaj pripravlja za predsedniško kampanjo, ki jo bo vodil skupaj s podpredsedniškim kandidatom Earl Warrenom, governerjem Californije.

REPUBLIKANCI NAPADAJO TRUMANA RADI PRORAČUNA

WASHINGTON, 16. avg. — Republikanci so danes napadli predsednika Trumana radi njegovega budžetnega proračuna in njegove izjave, da bo vlada tekoče fiskalno leto zaključila z deficitom v znesku $1,500,000,000.

Truman je priznal, da bodo knjige izkazovale preostanek v znesku $1,500,000,000, kot trdita republikanska senatorja Styles Bridges in Eugene D. Millikin, toda pristavil je, da je ta "preostanek samo na papirju". Dejansko pa bo po mnenju Trumana vlada imela omenjeni deficit in sicer radi tega, ker je kongres lanskega leta odobril $3,000,000,000 za financiranje Marshallovega načrta.

Iz Floride

Iz Floride so prišli na obisk bivši Clevelandčanje Mr. in Mrs. Anton Cerne in hči Matilda. Tukaj ostanejo osem dni in se nahajajo pri hčeri Mrs. Aurelia Meden, 22050 Tracy Ave., kjer jih prijatelji lahko obiščejo. Dobrodošli!

Kongresni ne-ameriški odbor ima člana, ki kljub prisegi izdaja "zaupne informacije"

WASHINGTON, 17. avg. — Kongresni odbor za ne-ameriške aktivnosti, ki se ukvarja s tako zvano "vohunsko afero", bo izvršil preiskavo med svojimi člani-preiskovalci. Gre za nekega člana odbora, ki časnikarjem kljub prisegi izdaja zaupne informacije.

Ob priliki tajnega zasliševanja, ko je nastopil obtoženi Alger Hiss, bivši uradnik državnega oddelka, se je od vseh članov ne-ameriškega odbora zahtevalo, naj prisežejo, da ne bodo ničesar razkrili glede poteka teh tajnih zasliševanj. Toda kljub prisegi in kljub tajnemu zasliševanju so washingtonski časopisi priobčili poročila o poteku zasliševanj.

Neki član ne-ameriškega odbora je danes izjavil, da bo zahteval, naj odbor preišče, kateri član je izdajal zaupne informacije. Razkačeno je rekel, da je iz "čitanja časopisov razvidno, da je nekdo prelomil prisego."

"Takoj ko se bo celi odbor ponovno sestal, bom zadevo predložil in pronašel, kdo je krivec. Prav lepa reč za odbor, ki zaslišuje priče, da ima v svoji sredini nekoga, ki krši prisego."

V ne-ameriškem odboru se nahajajo sledeči člani: J. Parnell Thomas, Richard M. Nixon, John McDowell, F. Edward Herbert, glavni preiskovalec Robert E. Stripling, preiskovalci Donald Appell, Ben Mandel, Louis Russell in William Wheeler, ter uradnice Mrs. Asselia Poore in Mrs. Lillian Hovard. Mnenje je, da je eden od omenjenih izdajal informacije.

Preiskovanja so zopet "nenadoma" prekinjena

Kongresni odbor za ne-ameriške aktivnosti je zopet "nenadoma" prekinil zasliševanja z običajno izjavo "javna zasliševanja glede vohunske zadeve bomo ponovno odprli 7. septembra."

Poslednji, ki je nastopil kot priča in obtoženec, je bivši uradnik državnega oddelka Alger Hiss, ki pa je sedaj načelnik neke organizacije za dosega mednarodnega miru. Hiss je zanikal obtožbe enega urednikov revije "Time", Whittakerja Chambersa, bivšega komunista, ki je izjavil, da je tudi Hiss bil član podtalnega "elitnega komunističnega gibanja."

Oba, Hiss in Chamber, sta podala svoje izjave pod prisego. Odbor pa je javno priznal, da ne ve, kateri od dveh govori resnico.

Člani ne-ameriškega odbora so tudi izjavili, da je možno, da bo na zasliševanja, ki se bodo začela 7. septembra, povabljena tudi sovjetska učiteljica Oksana Kosenkina, ki je pretekli teden skočila skozi okno sovjetskega konzulata v New Yorku.

Domače vesti

V bolnišnici

Številko 13 se v splošnem smatra za nesrečno številko, če slučajno pade 13. na petek, je pa za praznoverne dvakratno nesrečna.

Najbo tako ali tako, Frank Siskovič ml., sin poznane družine Mr. in Mrs. Frank Siskovic iz 19406 Kewanee Ave., ki se zanima za kemijo in se ne zmeni za 13. pa če je na petek ali kateri drugi dan v tednu, je nekaj preizkušal prošli petek, ko se mu je pripetila nesreča in dobil je resne opekline po rokah. Odpeljan je bil v Glenville bolnišnico, kjer se že bolje počuti in prijatelji ga lahko obiščejo od 2. do 3. pop. in zvečer od 7. do 8. Želimo mu čimprejšnje popolno okrevanje!

Lakewoodske žene se pridružile mesnem bojkotu

Lakewoodske žene, organizirane v svojem ženskem klubu, so včeraj odločile, da se bodo pridružile mesni stavki in podvzele kampanjo potom dopisnic, da izsilijo nižje cene.

Danes bodo članice kluba začele pošiljati dopisnice s sledečimi navodili:

"Če vam Vaš mesar ne more prodati meso po svoji ceni, prej ko slej Vam ga bo moral prodati po Vaši. Ako boste odredili Vašo ceno na 75 centov za funt mesa in se tega držali, in če boste sporočilo na tej dopisnici prepisali na 10 dopisnic in jih poslali Vašim prijateljem, bodo življenski stroški znižani."

TITO PODAL IZJAVO O SOLIDARNOSTI S SOVJ. ZVEZO

LONDON, 14. avg. — Uradna jugoslovanska časnikarska agencija "Tanjug" danes poroča, da je maršal Tito rekel:

"Zgrešeno bi bilo misliti, da smo kdaj koli računali, da lahko gremo v socializem sami in da nas ne zanimajo ne Sovjetska zveza in ne dežele ljudskih demokracij, ter da želimo nadaljevati svojo pot osamljeni. Nikoli nismo mislili, da gradimo socializem sami. Mislim, da je naša dežela dosti prispevala v tej veliki pretekli borbi, da bi dokazala svojo solidarnost z njimi v najtežjih dnevih tako za Sovjetsko zvezo kot za zasužnjena ljudstva."

Zmaga Wallace-ovih pristašev v Ohiju

COLUMBUS, O., 17. avg. — Ohijska Progresivna stanka je danes izvojevala zmago. V neki obliki zo za prihodnje volitve postavila svoje lastne kandidate.

Ohijski državni tajnik Edward Hummel je včeraj izjavil, da je na peticijah Wallaceovih pristašev dovolj veljavnih podpisov; od 23,038, kolikor jih soglasno z zakonom potrebujejo, so nabrali 24,670 pravilnih.

Ohijski volilni zakon pa ne bo omogočil Progresivni stranki, da se pojavi na glasovnici kot stranka. Za njene kandidate se bo volilo posamezno in kot "neodvisne kandidate". Elektorat njenih 24 kandidatov pa bo lahko volil za Wallace pri sestanku "elektoratskega kolegija" januarja meseca.

Ohijski volilni zakon predvideva, da morajo manjše stranke dobiti 10 odstotkov glasov pri predhodnih splošnih volitvah ali pa predložiti peticije s podpisi 15 odstotkov elektoratov. Preteklega januarja pa je bil sprejet popravek volilnega zakona, po katerem se predsedniške kandidate ne more postaviti na glasovnico, ako niso nominirani na narodni konvenciji, za katero so bili izvoljeni delegati pri rednih primarnih volitvah.

Socialistična stranka je tudi naletela na težave v Ohiju. Trije sodniki federalne sodnije razmotrivajo o zahtevi, da se Hummelu ukaže, naj postavi na glasovnico njene kandidate.

Wallaceove peticije predložene v Illinoisu

CHICAGO, 16. avg. — Illinoiska Progresivna stranka je danes vložila peticije, da se na glasovnico postavi njene kandidate. Peticije sta vložili tudi socialistična in prohibicijska stranka.

Progresivna stranka je na peticijah nabrala 75,268 podpisov, čeprav illinoiski zakoni zahtevajo le 25,000.

Poleg imen Henry A. Wallace in senatorja Glen Taylorja, za predsedniškega, odnosno podpredsedniškega kandidata, je na peticijah predložen tudi državni tiket. V Illinoisu bosta kandidirala med ostalim prof. Curtis MacDouglas za senatorja in voditelj CIO Grant Oakes za guvernerja.

Tajnik delavske federacije pravi, da se komunizem pobija s fašističnimi principi

Tajnik Ohijske delavske federacije Phil Hannah je včeraj izjavil, da je fašizem, ne pa komunizem največja nevarnost za ameriško demokracijo in svobodno ter učinkovito delavsko gibanje.

Hannah je govoril na 39. konvenciji unije gledaliških odrskih delavcev Ameriške delavske federacije v Public Hallu. Konvencije se je udeležilo nad 1,200 delegatov. V svojem govoru je Hannah poudaril, da dežela izgublja "svoj čut ravnovesja" v zvezi z taliko oglašenim komunističnim strašilom in da sprejema fašizem, da bi se proti njemu borila.

Potem ko je izjavil, da nima nobenega spoštovanja za komuniste in "sopotnike", je Hannah rekel:

"Mislim, da je žalostno za našo deželo in ljudstvo, da moramo uporabljati fašistične principe, da bi uničili njihov program in onemogočili njihovo infiltracijo."

Glede sedanje preiskave o "komunistih in njihovih simpatičarjih" v visokih vladnih uradih, pa je Hannah, ki je bil pomožni delavski tajnik, rekel, da ni opazil, da bi takrat res bili komunisti v vladnih uradih. Dalje je v svojem govoru povedal, da ni nikoli resno pomislil na Wallacea in njegovo stranko, da pa motri delegate, ki so naklonjeni delavstvu in ki so obljubili, da bodo delovali za pobijanje draginje.

"Delavstvo naše dežele ne bo tako kmalu pozabilo, da mu je večina sedanjega kongresa pokazala hrbet ob priliki izrednega zasedanja kongresa, ki je bilo sklicano, da se stabilizira naša ekonomija. Niti ne bo pozabilo, da so ti isti možje in žene odobrili peklenski Taft-Hartleyev zakon," je rekel Hannah.

Novi grobovi

JACOB STREKAL

Po dolgi in mučni bolezni je preminil na svojemu domu Jacob Strekal, star 68 let, stanujoč na 21274 Arbor Ave. Doma je bil iz vasi Zvirče, fara Hinje, kjer zapušča brata Stanley, sestri Mrs. Frances Per in Mrs. Reza Papež ter več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 49 let in je dolgo let delal pri New York Central železnici, sedaj pa je bil na pokojnini. Bil je član društva Slovenski dom št. 6 SDZ in Boilermakers unije Local 416.

Tukaj zapušča sedem otrok: Mrs. Mary Bostjančič, Jacob ml., Mrs. Jennie Intihar, Stanley, George, Henry in Mrs. Eleanor Milicki, 9 vnukov, tri brate: George, John in Joseph, sestro Mrs. Johano Strnad in teto Mrs. Johano Skufca ter več sorodnikov. Žena Mary je umrla 18. nov. 1942. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v četrtek popoldne ob dveh. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj iz Želetovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St.

*

FRANK SEVER

Včeraj popoldne ob 3:30 uri je umrl v Garfield Heights bolnišnici Frank Sever, star 68 let, stanujoč na 1391 E. 45 St. Umrl je po dolgi in mučni bolezni, ki se je začela že pred 18 leti. Pred šestimi meseci se je podvrgel operaciji na želodcu. Doma je bil iz Studenca pri Postojni, odkoder je prišel v Ameriko leta 1903. Tukaj zapušča soprogo Josephine, rojeno Blatnik, p. d. Ruditova Jožefa, doma iz vasi Ratoje, fara Hinje, pet otrok: Josephine, Frank, Mrs. Albina Buchagen, Rudolph in Fred ter pet vnukov.

Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 9:30 uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato na pokopališče Calvary.

Zahrbtni napadalci pretepli moškega do smrti

Včeraj so zahrbtni napadalci do smrti pretepli Frank Pongratza, 63 let starega uslužbenca pri Canfield Oil Co., ki je stanoval na 3828 E. 153 St. Napad je bil izvršen na E. 49 St. in Broadwayu.

Pongratz je umrl v St. Alexis bolnišnici. Kratko pred smrtjo je še izjavil, da sta ga oropala dva moška. Več pa ni mogel povedati.

Eno uro po izvršenem napadu je policija aretirala dva brata v bližini mesta, kjer je bil zločin storjen. Oba sta zanikala napad, toda na vprašanje, kje sta se nahajala včeraj zjutraj, sta podala nasprotujoče si odgovore.

Pangratz je bil samski. Pri Canfield Oil Co. je delal 22 let, in ker delavci pri družbi stavkajo, je že od preteklega julija odhajal piketirat pred tovarno. Bil je miren mož in edina zabava mu je bila, da je od časa do časa igral karte s svojimi prijatelji.

Na obisku

Iz Eveletha, Minn., sta prišla na obisk Mr. in Mrs. Frank Sechnik s sinom. Nahajajo se pri Mr. in Mrs. Joe Dolenc na 1131 E. 63 St., kjer jih prijatelji lahko obiščejo ali pokličejo telefonično: HE 0897. Tu bodo do sobote. Želimo jim mnogo zabave v naši metropoli!

Redna seja

Redna mesečna seja društva Waterloo Grove št. 110 WC se bo vršila nocoj ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

Ogromna ameriška letala prevažajo hrano v Berlin

Zapadne sile še vedno kljubujejo z zračnim koridorom sovjetski blokadi

BERLIN, 17. avgusta—Ameriška zračna sila je danes pokazala Sovjetom, da lahko še bolj razširi zračni koridor, potom katerega prevaža hrano in druge potrebščine v blokirani Berlin.

Na zemlji so ameriške in francoske čete vzdolž Rajne pri mestu Heidelbergu priredile skupne manevre. To so prvi vojni manevri zapadnih sil, odkar je vojna končala in čeprav se jih je udeležilo le 1500 vojakov, so ameriški in francoski častniki izjavili, da so "bili uspešni" in da jih bodo podvzemali tudi v bodočnosti.

V poskusnem poletu pa je pristalo na angleško letališče v Berlinu ogromno A C-74 Globemaster letalo, natovorjeno z 25 tonami moke. To je največje letalo, ki je doslej pristalo na berlinskem letališču. Lahko prevaža štirikrat več tovora, kot pa letala tipa C-54, ki sedaj oskrbljujejo zračnim potom Berlinčane.

V sovjetski zoni baje čutijo posledice proti-blokade

Ameriški uradniki so izjavili, da jim ni ničesar znano, če bo vseh 12 letal tipa Globemaster, s katerimi razpolaga zračna sila, uporabljenih za oskrbo Berlina. Poskusni polet se je po mnenju ameriških vojaških uradnikov dobro obnesel. Jutri bo letalo prevažalo tudi stroje.

Danes je 619 ameriških in angleških letal pripeljalo v Berlin v teku 24 ur nad 4,100 ton potrebščin. V petdesetih dnevih blokade se je prevažalo skoro izključno samo hrano in premog, danes pa je prišla tudi večja pošiljka čevljev in cigaret za 2,000,000 Berlinčanov v zapadnih sektorjih.

Sovjetske vojaške oblasti so z letaki opozorile, da bodo sovjetska letala vršila polete po zračnem koridorju na zapad.

Nemški časopisi v angleški zoni Nemčije pa poročajo, da so v sovjetskih zonah bile zaprte nekatere tovarne radi pomanjkanja materijala, ki so ga doslej dobile iz Porurja in zapadnih okupacijskih zon. Časopis "Sozial Democrat" pravi, da je to posledica anglo-ameriške proti-blokade.

Angleški šef štaba zahteva 150,000 rezervcev za armado

BLACKPOOL, Anglija, 17. avg. — Maršal Viscount Montgomery je danes izjavil, da danes na svetu vlada bolj premirje kot pa resnični mir in zahteval, da se s 150,000 rezervnih mož in žena podpre angleško armado.

"Kopnena armada je važni činitelj v našem sistemu narodne obrambe in pripravljenosti," je rekel šef angleškega vojaškega štaba, potem ko je zagotovil, da je najboljši način, da se "v moderni dobi izognemo vojni, da smo pripravljeni."

(Angleška "kopnena armada," je nekaj podobnega ameriškim oddelkom National Guard.)

Angleško vojno ministrstvo je objavilo podatke, da armada ima vkupno 56,235 rezerve.

"Za prihodnjo pomlad se potrebuje 150,000 aktivnih, energičnih, navdušeni in inteligentnih mož in žena. Če jih ne bomo imeli, ne bomo mogli zavarovati našo deželo. Naša neodvisnost in svoboda bo ogrožana."

Vsi angleški državljani stari nad 18 let morajo iti na enoletno vojaško vežbo.

Seja direktorija

Nocoj ob navadnem času se vrši seja direktorija Slov. društvenega doma na Recher Ave. Prosi se vse direktorje, da se gotovo udeleže.

Henry A. Wallace bo govoril na Četrtem kongresu slovanskih Američanov v Chicagi

Iz glavnega urada Ameriškega Slovanskega Kongresa v New Yorku sporočajo:

Voditelj borbe ameriškega ljudstva za mir in demokracijo ter sodelovalec pokojnega predsednika Roosevelta Henry A. Wallace bo imel govor na Četrtem kongresu slovanskih Američanov, ki se bo vršil v Chicagi 24., 25. in 26. septembra.

Predsedniški kandidat Progresivne stranke na volitvah prihodnjega novembra je vedno kazal globoko razumevanje in veliko spoštovanje za konstruktivno vlogo, ki so jo odigravali slovanski Američani in ostale narodnostne skupine pri graditvi Amerike in v sedanji borbi za mir. On je tudi poudaril nujno potrebo, da pride do tesnega sodelovanja med ameriškim ljudstvom in ljudstvi slovanskih držav v vzhodni Evropi za dosego pravičnega in trajnega miru.

Prav Henry Wallace je v svojem pozdravu Tretjemu kongresu slovanskih Američanov, ki se je pred dvemi leti vršil v New Yorku, izjavil: "Predmet vašega sestanka (kongresa) mi je zelo pri srcu. Malo je stvari, ki jih vem, ki bile tako bistveno potrebne kot je prijateljstvo med Slovani in Američani."

Wallaceov govor na Četrtem kongresu slovanskih Američanov bodo vsi slovanski Američani v deželi pričakovali z največjim zanimanjem. Pričakuje se, da bodo na kongres prišli delegati iz vsake slovanske naselbine. Ta kongres bo obenem splošna demonstracija slovanskih Američanov v deželi za mir potom sodelovanja in razumevanja med vsemi vojnimi zavezniki.

Konvencija v Chicagi bo novi izraz aktivnega sodelovanja slovanskih Američanov v političnem življenju dežele. O njih je predsednik Roosevelt rekel: "Vam, ki ste v tovarnah in na farmah pomagali graditi Zedinjene države in ste tako bogato prispevali narodni kulturi, ni treba govoriti o pomenu Amerike, niti o njenih blagoslovih."

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik društva "Soča" št. 26 SDZ

Članstvo društva "Soča" št. 26 SDZ na zapadni strani mesta je odločilo, da priredi piknik in sicer v nedeljo 22. avgusta na prijaznem vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave. Pričetek ob 3:30 popoldne.

Želimo, da se vsi člani in članice gotovo udeležite te svoje prireditve in da tudi svoje prijatelje nagovorite, da pridejo. Vljudno vabimo tudi članstvo ostalih društev in cenjeno občinstvo, da nas posetijo. Člani so pridno na delu in bodo pripravili vse kar je potrebno, da se gostom najboljše postreže. Za ples bo igrala orkestra Stanley Mauserja vse do pozne noči in dokler bodo posetniki dobre volje. Ker so prostori dobro urejeni, se bo piknik vršil tudi v slučaju slabega vremena.

Torej, na veselo svidenje dne 22. avgusta na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

Joseph Miklus, tajnik.

PROPAGANDA IN STVARNOST

V izdaji znane ilustrirane revije "Look" z dne 3. avg. je bil priobčen pod senzacionalnim naslovom vznemirjajoči članek: "ALI BI RDEČI LAHKO ZASEGLI DETROIT?" Da bi se učinek članka še bolj poudarilo, so pristavljene slike, ki kažejo, kako bi ta "rdeči zasegli," odnosno "zapičili srp v industrijsko srce Amerike."

Bogve, če je ta članek v zvezi s poročili v dnevnih listih glede izjave, ki jo je pred par meseci podal šef policije v Detroitu, da bi se "moralo vsakega rdečega obesiti," Wallacea pa poslati z vsemi njegovimi pristaši v Sovjetsko zvezo, kamor da tudi spadajo. Dejstvo pa je, da je bajka s "komunističnim strašilom" toliko izrabljana, da je že daleč prekoračila vse meje zdravega razuma.

V omenjenem članku revija predvideva, da bo Sovjetska zveza v bližnji bodočnosti "napadla Zedinjene države." Na podlagi tega zaključuje, da bo prav Detroit s svojim strogim šefom policije, ker se "nahaja v najbolj primernem položaju," tarča napadov "rdečih gangsterjev."

Po nedvomni ugotovitvi teh dejstev "Look" pojasnuje v "besedah in slikah" ta napad "rdečih" na Detroit. Na slikah vidimo skupino "rdečih gangsterjev" s strojnicami v roki, kako prevzemajo "kontrolo nad komunikacijami." Slika kaže skupino telefonskih uradnic s kvišku dvignjenimi rokami. Ena pa leži brezmočno na podu, očividno "likvidirana." Nadaljni korak "rdečih" je, da bodo prevzeli radio postajo, ki je ukinila tujejezične radio programe, in zopet "likvidirali" uslužbence in inženirje. Potem vidimo nekega "rdečega," ki je ravnokar zaklal nekega radio tehnika. Vse zločince in nepridiprave so po tej verziji "rdeče revolucije," komunisti izpustili iz detroitskih zaporov na nadaljni sliki. Seveda, "rdeči" se ne omejujejo samo na zasego komunikacijskih sredstev, ampak bodo sabotirali tudi v vojnih tovarnah in seveda pri tem "likvidirali" še precejšnjo število delavcev.

V tolažbo čitateljem in ko je očividno cela ta drama dosegla najvišjo mero, pa "Look" pristavlja, da bi detroitska policija (tista s strogim šefom, ki je za "obešanje") bila za "rdeče trd oreh." Če bi ali pa ne "rdeči" uspeli zavzeti Detroit, revija seveda ne pojasnuje, kajti to ni njen namen. Namen je, da ustvari paniko v ameriški javnosti, da širi rdečo histerijo, na kateri že blizu tri leta sloni naša zunanja in domača politika.

Za Ameriko pravijo, da ima največje tovarne, najbolj razvito industrijo, največ avtomobilov, največ zlata, najvišje stavbe, najdaljše mostove. Vse v zvezi z Ameriko je v superlativih. Tudi laži so največje. Vojni hujskači imajo prav v Ameriki največje in najbolj doneče trobente. Rdeča histerija je najbolj huda prav v Ameriki. Gluposti podobnih alarmantnih člankov, kot je v gori omenjeni reviji, so, čast in slava Ameriki, zopet na prvem mestu na svetu.

V treh letih se je propagandna gonja proti Sovjetski zvezi in "komunizmu" razvila v takem obsegu, da je, ponavljamo, že zdavnaj prekoračila vse meje zdravega razuma. Radio in tisk nenehano poudarjajo "komunistično nevarnost." Besede "rdeči" in "subverzivni element" bomo srečali na kateri koli strani katere koli izdaje dnevnega časopisa, slišali jo bomo v radio programih katere koli postaje. "Rdeče strasilo" je postalo opravičilo za vse. Za naše notranje probleme, za draginjo, za zanikanje civilnih svobodščin, za proganjanje progresivcev, za gonjo proti novi Progresivni strani. Ta "rdeča nevarnost" pa je izrabljana tudi v naši zunanji politiki, ko v njenem imenu podpiramo najbolj reakcionarne in fašistične režime po svetu in ustanavljamo meje Amerike pri Trstu, v severni Grčiji, v Koreji in Mandžuriji.

Nedvomno se v ozdaju te najbolj groteskne propagande v zgodovini sveta nahajajo elementi, ki imajo svoje posebne interese v novi vojni in ki se slabo zanimajo za blagostanje ameriškega ali pa katerega koli drugega ljudstva na svetu. Te sile reakcije in posebnih kapitalističnih interesov so že v drugi svetovni vojni svarile pred "komunistično nevarnostjo." S skupno zmago vojnih zaveznikov in ko je postalo jasno, da se Sovjetska zveza ne bo sesula pod težkim bremenom, ki ga je nosila v vojni proti Hitlerjevi Nemčiji in njenim satelitom, so doživeli prebujanje ljudskih množič na celem sveta. Kjer koli ljudstvo zahteva svojo svobodo in neodvisnost, tam je že prisotna ta "komunistična nevarnost." Izjema niso niti kolonijalna ljudstva na Burmi, na Malaji, na Madagaskaru, v Indo-kitajski, v Indoneziji in ne ljudstva nekoč "divjega, neciviliziranega Balkana."

Dvanjsta ura že bije, da bi tisti, ki toliko vpijejo o "komunistični nevarnosti," začeli pobijati to "nevarnost" na drugi način. Ne s strasili, ampak z akcijami za rešitev vseh peročih problemov, pred katerimi se nahaja naša dežela. Včerajšnja A.D. na primer govori o draginji. Pravi, da so "zadnje tedne po nekaterih mestih začenjali takozvani mesni štrajk gospodinj. Strinja se, da je meso za marsikatero družino veliko predrago. Toda stavko gospodinj nikakor ne odobrava iz razloga, ker da so "ljudje začutili, da so za celo stvarjo agenti komunistične stranke." Seveda, seveda. . . Če delavec v tovarni zahteva en cent povišice "so za stvarjo agenti komunistične stranke." Če se gospodinje pritožujejo proti draginji mesa, so zopet tu "agenti komunistične stranke. . ." Takšnih primerov bi lahko navedli nič koliko. Povsod so zraven "agenti komunistične stranke," ko je treba nekaj storiti za ljudstvo!

Zlorabljanje "rdečega strašila" bo končno imelo prav nasprotni učinek. Ljudstvo se bo preobjedlo te krme, s katero ga pitajo dan za dnevom. Začelo se bo zavedati, da je bolj učinkovita borba proti komunizmu, če se nekaj ukrene proti draginji, kot pa da se pozornost od tega problema odvrača s takšnimi goebelsovskimi članki "Ali bi rdeči lahko zasegli Detroit," in s sedem kolonskimi naslovi o "vohunski aferi."

Utopija o univerzalni ameriški pomoči

"Pravda" prinaša članek Zaslavskega z naslovom "Utopija splošnega orožništva," v katerem čitamo med drugim:

Mr. Hollyday ni novinar ali poklicni politik. Ameriški poslovni človek je, ki ima ugled v trgovskem svetu, ker je predsednik "Standard Oil Company" v Ohio — največjega petrolejskega monopola. Dejstvo, da je Mr. Holyday poizkusil z novinarstvom, pomeni, da tisku s stališča petrolejskega kralja ni uspelo uspešno braniti pozicije ameriškega imperializma. — Z višin Wall streeta je Mr. Hollyday stopil na močvirnata tla revije "Readers digest". Mr. Hollyday ve, da ga cenijo, ve pa tudi, kaj govore ljudje o njem. Svoj članek pričenja z izjavo, da je eden izmed onih strašnih ljudi, ki trgujejo z orožjem; da je glavni direktor petrolejske družbe, in da je njegov posel prav tako važen za vojno kot proizvodnja tankov in letal. Iz tega sledi, nadaljuje, da bi moral pozdraviti vojno, če obeta dobro kupčijo. Dalje se Hollyday trudi prepričati čitatelje, da ni za novo vojno, temveč za trajen mir, seveda če ga more mir prav tako obogatiti kot vojna. Mr. Hollyday ljubi mir in neomejene dobičke. Če bi ti dobički bili zajamčeni, potem ne bo zaostajal glede svojega miroljubnega stališča za nikomer. Toda kako to izpeljati? Tu je OZN. Predlagali so razne mednarodne sporazume . . . Vse to gleda Mr. Hollyday z odkritim zaničevanjem. Z njegovega stališča so vsak in vsi prostovoljni sporazumi svobodnih in neodvisnih narodov nesmisel in niso vredni pozornosti resnega poslovnega človeka. Pustimo jih politikom, diplomatom, novinarjem in znanstvenikom. Predsednik petrolejske družbe se ne bo spuščal v to igro potrpljenja. Nima nič proti raznim udruženjem in zvezam. Toda pri tem izjavlja, da mednarodni bankir in mednarodni poslovni človek nista nič boljša kot mednarodni poštar v njihovi zmožnosti zajamčiti mir. Samo en mednarodni poklic je, ki more to storiti. Kdo? Mednarodni policist, orožnik.

Hollyday posveča ves svoj članek poizkusom podpreti svojo trditev. Povsem je za "svetovno vlado". Zamisel ni originalna, toda on ji s svojo grobostjo in cinizmom poslovnega človeka jemlje vse okraske. On imenuje lopato lopato. Svetovna vlada je samo univerzalni orožnik. Mr. Hollyday se spušča v zgodovino in filozofijo tega vprašanja. Kaj je bil izvor prvega ameriškega orožnika? Odgovarjajoč na to vprašanje, trdi, da so se Američani in njihovi rojaki v preteklosti odrekli svoji naravni pravici, da branijo sami svoje interese. Na osnovi pogodbe — federacije — so prenesli to pravico na policista, ki poosoblja zamisel federacije. Zato Hollyday trdi, da država ni nič drugega kot policija. Samo slednja s silo jamči v notranjosti države mir.

Ni težko predvideti nadaljnje Holyday-evo razglabljanje. Slično kot posamezniki v preteklosti, ki so baje odstopili policiji svojo pravico samoobrambe, morajo suvereni narodi danes storiti isto. Predvsem morajo izročiti svoje orožje "svetovni vladi", t. j. univerzalnemu orožniku. Tedaj in samo tedaj bo mir in Hollydayeva milost po vsem svetu. Dobički v petrolejskem sadovnjaku pa bodo cveteli kot med vojno. Po mnenju Hollydaja morajo Zed. države prevzeti veličastno poslanstvo razorožitve vseh narodov in oborožitve mednarodne policije. Holydaj trdi, da nima danes človeštvo nobenih izgledov, da bi uživalo mir, če ameriška vlada ne prevzame vodstva pri ustanovitvi novega reda.

Takšna je privlačna slika, ki jo je naslikal petrolejski kralj: razoroženi narodi po vsem svetu pod nadzorstvom oborožene ameriške policije. Razvoj v zapadnih conah Nemčije, v Grčiji in na Kitajskem so le prve ilustracije . . . Dovolj čudno je, da se Hollyday smatra za pridigarja miru. Narodom sveta postavlja ultimat: ali svetovno orožništvo ali svetovno vojno ter si prizadeva prepričati naivneže, da on sam nikakor ni netilec vojne. Vsak cestni ropar bi prav tako lahko v enem izmed svojih podvigov zaklical 'vašo mošnjo ali vaše življenje" ter hkrati trdil, da prispeva k stvari miru in reda, ker s tem da oropa popotnika njegove mošnje, ohrani njegovo življenje. Toda kaj je v resnici storil? Zgolj omejil je suverenost svoje žrtve, ki se je "prostovoljno" odrekla "svoji naravni pravici" razpolaganja s svojo ekonomijo — svojo mošnjo. Slatikov Ščedrin je v eni izmed svojih znamenitih satir ustvaril tip orožnika Ugrijuma Burčejeva, ki ni sanjal samo o pomirjenju človeštva, temveč tudi o pomirjenju narave. Ta utopija univerzalnega orožnika se je končala s popolnim neuspehom. Isti neuspeh čaka utopijo o univerzalni ameriški policiji, ki jo je zvalil Hollyday v svoji študiji, ki sicer ni originalna, pač pa ponavlja utopijo Hitlerjevskega "novega reda".

PRAZNIK POLJSKE REPUBLIKE

Na dan 22. julija 1944, takoj potem ko je Rdeča armada osvobodila izpod nemškega jarma prve predele poljskega ozemlja, je Poljski komite za osvoboditev naroda (PKWN) izdal v Chelmu "Razglas poljskemu narodu".

Ta razglas je pomenil začetek izvajanja načrta o ustanovitvi prerojene demokratične poljske republike. Načrt je izdelal Poljski narodni svet — predstavnik poljskega ljudstva —, ki se je borilo proti nemškim zavojevalcem tako v partizanskih odredih v sami Poljski kakor tudi v poljski vojski, ki je bila na novo organizirana v Sovjetski zvezi.

Po štirih letih, odkar je bil izdan "Razglas" Poljskega komiteja za osvoboditev naroda, lahko ugotovimo, da ta listina ni ostala arhivski dokument, marveč da je vsako leto neodvisnega življenja prerojene Poljske republike potrdilo gesla tega razglasa. Načela v "Razglasu" so okvirna ustava, idejna deklaracija enotne poljske republike. Ljudje, ki so sestavljali "Razglas", so svoj načrt gradili na vsej poljski demokratični preteklosti — od reformatorjev XVI. stoletja pa do programa tako imenovane lublinske vlade iz l. 1918, toda podprli so ga s pravilno notranjo in zunanjo politiko in z vključenjem Poljske v splošnoevropski in svetovni potek zgodovine.

"Razglas" je med drugimi postavil naslednja zunanjepolitična načela: tesno sodelovanje z ostalimi slovanskimi narodi; trajno zvezo in prijateljstvo s Sovjetsko zvezo, ureditev mej z ZSSR, tako da pripadejo poljski predeli Poljski, ukrajinski, beloruski in litvanski pa sovjetski Ukrajini, Beli Rusiji in Litvi; nadalje priključitev starega poljskega Primorja in Šlezije, predelov, ki so jih ugrabili Nemci, in utrdili meje na Odri in Nisi.

To so načela, ki so pomenila važno spremembo s predvojno poljsko zunanjo politiko, kajti predvojna vladajoča klika na Poljskem je proti volji in koristim poljskega ljudstva iskala podpore samo v kapitalističnih in fašističnih deželah, pri vladah, ki so težile po uničenju poljske samostojnosti. Šele po vojni, ko je na oblast prišlo ljudstvo, je postalo možno sodelovanje med Sovjetsko zvezo in Poljsko, ker so interesi obeh držav skupni in se more nova Poljska uspešno razvijati le v tesnih prijateljskih odnosih s svojim vzhodnim sosedom. Veliko je k temu prispevalo tudi skupno krvno bratstvo med armadama obeh držav. V Sovjetski zvezi so bile namreč formirane mnogo poljske divizije, tam je tudi nastala nova poljska armada, ki se je potem skupno z Rdečo armado uspešno borila v Ukrajini in nad Bugom, osvobodila nato poljsko ozemlje in končno prodrla na zahod, na Baltik in k Berlinu.

V notranji ureditvi nove Poljske je "Razglas" napovedal izgradnjo poljske državnosti na demokratičnih načelih, podržavljenje vsen po Nemcih zapuščenih posestev, takojšnjo izvedbo agrarne reforme in razdelitev veleposestniških posestev med kmete, ki so bili brez zemlje, nadalje izboljšavo šolstva, tako da bo dostopno najširšim plastem delovnega ljudstva. V nekdanji reakcionarni Poljski je vladal glad po zemlji. Zemlja je bila v rokah posameznih veleposestnikov in cerkvenih velikašev, medtem pa so stotisoči kmetov imeli le skromno krpo zemlje ali pa so bili celo brez nje. Agrarna reforma (januar l. 1946) je spremenila obličje poljske vasi, kajti med 900,000 družin je bilo razdeljenih pet in pol milijona hektarjev zemlje, obenem pa so bili črtani vsi pred vojno nastali kmečki dolgovi.

Nova republika je prinesla spremembe tudi v industriji, kajti takoj po osvoboditvi je ljudstvo prevzelo tovarne, rudnike, plavže itd. V januarju leta 1946 je Poljski narodni svet sprejel zakon o podržavljenju bank, rudnikov in velikih ter srednje velikih industrijskih podjetij. Proizvodna zmogljivost poljske industrie se je kmalu povečala nad predvojno stanje. V gospodarskem načrtu je predvideno, da bodo na Poljskem l. 1949 proizvedli 300 lokomotiv letno v primeri z 28 predvojnimi, 16,600 tovornih vagonov proti 600 izpred vojne, 6000 motociklov in 100 tisoč koles proti 800 motociklom in 39 tisoč kolesom pred vojno. To so le nekateri podatki, ki kažejo hiter porast industrijske proizvodnje na Poljskem.

Razglas Poljskega komiteja za osvoboditev naroda je postavil, da nalog, ki čakajo poljsko ljudstvo, ne bo mogoče izvršiti, ako ne bo enotnosti vsega ljudstva, enotnosti, ki je bila skovana v težki borbi za svobodo. Ta enotnost je še bolj okrepljena z borbo za gospodarsko obnovo in za višji življenski standard. Zunanji znak te enotnosti pa se izraža poleg vsega drugega tudi v združitvi dveh socialističnih političnih struj na Poljskem — Poljske delavske stranke in Poljske socialistične stranke.

Ponatis iz "Ljudske pravice"

GOZDNI MOŽ

(Koroška narodna pripovedka)

Blizu Kotnikove kmetije pod Plešivcem, v gozdu na meji med Štajersko in Koroško, je živel svoj čas Gozdni mož, Bil je opičje postave, imel kosmate roke, zaraščen obraz in velike brke. Hodil je po večni luči po pobočju planine in neprenehoma vpil: "Hojoj, hojoj!" Če se mu je kdo oglasil ali pa oponašal, tedaj je smel pojesti vsako žensko, katera je bila po večernem zvonenju brez moškega spremstva zunaj hiše. Ni pa imel pravice do ženske, če je imela otroka moškega spola v naročju.

Nekega večera je šel Petričev hlapec v mlin. Gozdni mož je vpil in hlapec se mu je oglasil. Ko so sedeli zvečer Petričevi pri večerji, je nekdo potrkal na okno, vrgel žensko nogo v hišo in zavpil: "Kar si pomagal dobiti, boš tudi pomagal jesti."

Dva mladca sta nesla vrečo volne. V gozdu sta zapazila Gozdnega moža. Vsa prestrašena nista vedela, kaj bi počela. Zmetala sta volno iz vreče in zlezla vanjo, da sta moleli samo glavi iz nje. Gozdni mož je prišel do njiju, debelo gledal na glave in na vrečo, kjer bi se morale videti noge. Prevalil je vrečo na to, potem še na drugo stran, zmajal z glavo in zavpil: "Hoj, hojoj! Trikrat pomnim travnike, trikrat pomnim les, takšne živali, ki ima dve glavi, a je brez nog, še nisem videl. Oče je premlad, moram že dedeja pobarati, kaj je to!" Odšel je v temni gozd, mladca pa sta pustila volno na mestu in ušla.

Gozdni mož je srečal mladeniča. Vprašal ga je če je človek. Ves prestrašen mu je mladec odgovoril: "Nisem!" Gozdni mož je šel z njim in mu povedal, da bi rad videl človeka. Nasproti jima je prišla ženska. Mladenič se ni upal povedati, da je ženska človek. Na srečo sta se namerila na starega vojaka. Mladenič je sedaj priznal, da je vojak človek. Gozdni mož že rekel vojaku: "Če si ti človek, se pa dajva!" Mladenič je iz strahu zbežal. Vojak pa je ustrelil v Gozdnega moža, kar pa temu ni nič škodovalo. Nato se ga je vojak lotil z mečem, da je Gozdni mož pobegnil. Dohitel je mladeniča in mu potožil: "Človek je bil ko sam vrag. Najprej mi je pljunil v obraz, nato je pa potegnil rdeč jezik in me hudo nažgal."

Gozdni mož je nadlegoval tudi Plešivčnikove ženske. Plešivčnik mu je nastavil škornje, ki jih je znotraj namazal z linom. Gozdni mož je škornje našel, hotel postati enak ljudem in jih je obul. Ker ja ni bil vajen hoditi v škornjih, je prihitel Plešivčnik s hlapci in ga ujel. Plešivčnik je imel Gozdnega moža za hlapca in je bil z njim prav zadovoljen. Ker je bil zelo močan, je delal za deset drugih hlapcev. Bil pa ni samo dober delavec, še v večji meri je bil dober svetovalec. Vselej je povedal gospodarju, če bo prihodnje leta suša ali pa preobilo dežja. V letu, ko je nastopila lakota, je vpil: "Hoj, hojoj! Malo snopičev, veliko mrličev!" Napovedal je tudi, kdaj bo slabo vreme, nevihta in toča, kako se naj čuva, da se ne bo pripetila nesreča. Kmet je imel zaradi tega Gozdnega moža zelo rad pri hiši in je lepo skrbel zanj.

Ker Gozdni mož ni bil vajen hoditi v škornjih, mu je dal Plešivčnik konja, da je jahal. Spremljal je Plešivčnika tudi vsakokrat na Plešivec, ker je imel ta kot cerkveni ključar pravico prodajati pri cerkvi sv. Uršule pred in po maši jedi in pijačo. Ob takih prilikah je Gozdni mož vedno opozarjal Plešivčnika: "Tukaj jahajva počasi, ker je takoj pod zemljo voda, tamle pa lahko hitro jahava, ker pod zemljo ni vode."

Nekoč je na poti na Plešivec vprašal kmeta, če sme stopiti s konja in vzdigniti ob potu ležečo skalo. Plešivčnik je mislil, da hoče pokazati svojo moč in je privolil. Gozdni mož je dvignil skalo in blizkoma smuknil v odprtino. Ko je bil že v votlini, se je obrnil proti strmečemu kmetu, držal s palcem ogromno skalo nad svojo glavo in se poslavljal: "Imeli ste ptiča, pa ga niste znali rabiti. Če bi ga bili vprašali veliko, bi vam bil veliko povedal, ker ga pa niste, zatu tudi nič ni povedal. Če bi ga bili vprašali, bi vam povedal največjo skrivnost na svetu in zvedeli bi že bili, zakaj je v orehovi lupini sredi jedra kri;".

Gozdni mož se je gospodarju še zahvalil za lepo ravnanje in obljubil, da se mu bo izkazal hvaležnega s tem, da ne bo nadlegoval več ljudi in bo pustil vse Plešivčnikove v miru. Gozdni mož je ostal mož beseda.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Nino Tonietti:

Industrija vrtnic v Bolgariji

Ves svet pozna Dolino vrtnic po njenem slovesu. Toda če hočemo imeti o njej natančno podobo, jo moramo obiskati. Poznati je treba njeno čudovito naravo, vdihavati vonj njenih cvetov, odkrivati pokrajine, ki v lepoti prekašajo druga drugo.

Kultura vrtnic je ena najvažnejših industrij Bulgarske republike. Vrtnice goje tudi, čeprav v znatno manjšem obsegu v Turčiji, Franciji in v Sovjetski zvezi. Toda v teh deželah so manj ugodni pogoji podnebja, zemlje in sonca nepremagljiva ovira za večji razvoj. Vrtnica je ena izmed najbolj občutljivih rastlin. Prav zaradi tega so v Grčiji, v okolici Soluna vsi poskusi, da bi dosegli pravilno kulturo vrtnic ,ostali zaman.

V Bolgariji najde vrtnica zaradi skrivnostnih naravnih zakonov svoje ugodno okolje, kjer doseže največji razvoj in da kakovosti, ki imajo najbolj cenjeni vonj in se dajo v industriji najbolje uporabiti.

Vrste vrtnic, ki jih tu na splošno goje, so rdeča vrtnica, znanstveno imenovana "Rosa Damascena Miller" in bela vrtnica, ki jo botaniki imenujejo "Rosa Damascena Oleifera Alba."

Mnenje strokovnjakov industrije vrtnic je, da je najboljša kakovost rožnega olja tista, ki jo pridobivajo iz rdeče vrtnice. Toda nekateri inozemski kupci, zlasti francoski, imajo raje kot osnovo za svoje parfume rožno olje, ki ga pridobivajo iz bele vrtnice.

Dolina vrtnic ima celinsko podnebje, kjer najde vrtnica ugodne pogoje za razvoj. Če dodamo k temu še posebne pogoje predela, zrak, ki je nasičen z vlago, pregrade proti vetrovom, ki jih je postavila veriga Balkana, gozdove gorskih verig, ki razmejujejo dolino in vzdržujejo zadostno vlažnost v času nabiranja, dosežemo pogoje za izreden pridelek. Jutranja toplota je vedno v katerem koli letnem času zmerna.

Reke in potoki so obilni, zemlja Doline je bogata hranljivih snovi, oplojena z naplavinami, sestavljena iz ilovice in peska in polna humusa, ki ohranja tlom svežino. Tako se zaradi teh pogojev cvetovi pokrijejo ponoči z obilno roso, kar je prvi pogoj, da se v cvetovih ohrani esenca, in torej tudi doseže boljša kakovost pridelka.

Videl sem zgodaj zjutraj kmete, ki so šli nabirat vrtnice. Samo ob tej zgodnji uri uspe nabiranje dobro. Na stotine mož in deklet se pojoč napoti v rožne vrtove, da napolnijo svoje košare z dišečim cvetjem, še mokrim od rose. Od 15. maja dalje postane nabiranje mrzlično, kajti z vsakim dnem izgubljajo cvetni listi vrtnic nekaj svojega dragocenega vonja. Po vsakem jutranjih nabiranju prenesejo cvetove čim hitreje v posebna nalašč pripravljena skladišča Bolgarske zadružne banke, od tu pa jih v najkrajšem času oddajo v destilerije, kjer proizvajajo dragoceno rožno olje.

Proizvodnja rožnega olja se je šele po letu 1905 začela ravnati po nekem industrijskem načrtu. Tedaj so bolgarski trgovci začeli opažati dobre zaslužke, ki jih je ponujala industrija vrtnic. Začeli so nameščati priprave in hkrati organizirali svoje laboratorije na novih osnovah. Kupovali so cvetne liste vrtnic od obdelovalcev, jih destilirali v obnovljenih pripravah in se polagoma izpremenili tudi v izvoznike in sami ponujali na inozemskih trgih svoj proizvod. Tako je število tovarn neverjetno raslo in tudi tuj kapital je začel dotekati v deželo.

Toda pod koncu 1919. leta so se začele dogajati velike nevšečnosti, ki so spravile razvoj industrije vrtnic v resno nevarnost. Pojavili so se ponarejevalci robnega olja, ki so preplavili trg z najslabšim proizvodom. Nadalje je počasno normaliziranje mednarodnih t r g o v s k i h zvez, pomanjkanje delovne moči, nespametno izkoriščanje tal in bolezni rastlin zaradi pomanjkanje nege povzročilo, da je kultura vrtnic močno pojemala. Bati se je bilo, da ne bi popolnoma izginila.

Toda to je bilo preprečeno leta 1922 z razglasitvijo posebnega zakona, ki je varoval, čeprav na strogo kapitalistični način, interese industrijcev rožnega olja. Ta zakon je strogo kaznoval ponarejevalce, dal zapleniti ponarejeno rožno olje, opogumil pridelovalce in prvič pooblastil bolgarsko poljedelsko zadružno banko, da dà kredite različnim panogam industrije vrtnic.

Po 9. septembru 1945 je bil med mnogoštevilnimi zakoni, ki jih je izdala vlada Domovinske fronte za blaginjo delovnih množic, izdan tudi zakon, ki je na pravičen način in za vedno uredil vso kulturo vrtnic in destilacijo rožnega olja. Monopol je bil zaupan Poljedelski zadružni banki. S tem nadzorstvom je bilo zagotovljeno trdno jamstvo za čist proizvod, za domačo in tujo industrijo, zagotovitev pravičnih cen obdelovalcu, racionalizacija izdelovanja in poenotenje proizvajajalnih postopkov, da bi dosegli najboljši proizvod po najugodnejši ceni. Določeno je bilo tudi, da se bo dobiček industrije vrtnic spravljal v poseben sklad za nakazovanje nagrad obdelovalcem in za nadaljnji razvoj proizvodnje.

Letos so rožni vrtovi izredno polni. Delavci se morajo precej truditi, da bodo z nabiranjem končali o pravem času. Računajo, da bo pridelek vrtnic dosegel nič manj kot dva milijona kilogramov cvetnih listov. Toda pred nekaj dnevi so mi rekli v destileriji "Bulgarska Rosa," da je bilo do 3. junija destiliranih že 500,000 kilogramov cvetnih listov.

Vendar je treba vedeti, da je za eno unčo čistega rožnega olja potrebno od 100 do 120 kilogramov cvetnih listov.

Skupno 70 bolgarskih laboratorijev dela brez odmora dan in noč. Industrija rožnega olja je sezonska in kot taka se ne more ustaviti med nabiranjem niti za trenutek.

To je slika, ki sem jo mogel opazovati prve mrzlične dni nabiranja. To pa, kar je na splošno le malo cenjeno, vendar pa predstavlja drugo in ne brezpomembno korist za Bolgarijo, to je nepretrgan dotok turistov v kraje, kjer goje vrtnice.

Dolina vrtnic je v času nabiranja pravcati raj, pokrajina očarljive lepote. Ni tujca, ki biva v Bolgariji, ali ki pride samo mimogrede, da ne bi prebil vsaj en dan v eni od teh vasi na pobočju Balkana. Zrak je nasičen z vonjem vrtnic, pobočja so kot neskončne preproge pokrite z rdečimi vrtnicami Miller ali z belimi Damascena Alba. Vrtnice so vsepovsod. V zraku, na tleh, na velikih vozeh, ki vozijo in puščajo za sabo vonj, v prepolnih košarah, ki jih lepa dekleta v kmečkih nošah nosijo na ramenih. Vrtnice so v pogovorih kmetov gojiteljev, v formulah kemikov, v začudenih izrazih tujih turistov.

INŽENIRJA JE POPRAVIL

"Če ne bi bilo Medveda, ne bi Dolenja vas nikoli imela zadružnega doma." Tako pravijo na okraja v Postojni in tako pravijo vaščanje Dolenje vasi sami o Vidmarju Francu-Medvedu, ko s spoštovanjem in ljubeznijo ogledujejo svoj novi zadružni dom, ki ga imajo že pod streho.

Medved je kar pozabil, da je prav za prav kmet. Svojo kmetijo je v času, ko ga je zemlja najbolj potrebovala, naprtil kar ženi in nedoletnim otrokom na rame, sam pa se je zakrizel v misel: do spomladi mora stati naš zadružni dom. Pa je uspel!

Bližnje in daljne vasi v okolici Senožeč z nekim posebnim spoštovanjem in ponosom govore o Medvedu iz Dolenje vasi. Pripombe vaščanov, d a j e ta Medved od hudiča agilen, požrtvovalen in iznajdljiv ter da je celo "inženirja popravil", so me navdušile, da sem to "zverino" Medveda hotela za vsako ceno osebno spoznati.

Od Senožeč se odcepi ozka, kolovozna cesta, ki pelje v Dolenjo vas. V nekaj minutah me je avto potegnil v to vas, kateri se je še kar videlo, da je pred kratkim imela domač praznik. Tam pred visoko zgradbo stoji še mlaj z osušenim zelenjem. Saj to bo vendar zadružni dom, največja in najlepša stavba v vasi! Še preden sem si dom natančneje ogledala, sem poiskala tovariša Medveda, ki me je d o m a č e i n gostoljubno sprejel. Moj prvi vtis ni bil, da govorim s kmetom, temveč s poklicnim zidarjem in glavnih graditeljem novega zadružnega doma. Saj so se še na njegovi obleki in čevljih držali sledovi apna N in s tako prepričevalno ljubeznijo je govoril o zidarstvu. No, saj je bil njegov oče res zidar, pa je tudi hinu-kmetu ostalo nekaj od tega poklica.

Dolenja vas je bila brez dvoma med prvimi, ki je akcijo za gradnjo zadružnih domov začela takoj uresničevati. Sam tovariš Medved mi je tako-li pripovedoval:

Bilo je še p o z i m i, ko smo kmetje v naši vasi čitali članek tovariša Kardelja o zadružnih domovih. Sklicali smo t a k o j svoj vaški sestanek, na katerem smo sporazumno sklenili, da hočemo imeti svoj zadružni dom. Brez večjih težav sem že nekaj dni nato pripravil odbor z a gradnjo zadružnega doma. Februarja smo že začeli sekati jamski les, katerega smo hoteli potem zamenjati za stavbni les. Ta les smo speljali iz najtežjih grap in so se potem kmetje kar kosali, kdo ga bo več prostovoljno obtesal. Skupina ljudi, ki ni pri tem delu sodelovala, je krčila 2 km dolgo pot ter čistila grmovje. Tako s m o skoro dva meseca samo material pripravljali, pri čemer je kolektivno sodelovala vsa vas. Tudi sosednja vas Potoče nam je pri teh delih pridno pomagala.

Seveda je tudi v to oddaljeno gorsko vas pronikla parola o skupnih posteljah in skupnih kotlih. Dolenjevaščani so se tem pripombam samo smejali in kot nalašč še bolj hiteli z delom, da bi preprostim ljudem čimprej dokazali nesmiselnost takih abotnih čenč.

V aprilu, ko je zunaj na polju največ dela, je Dolenja vas že hotela začeti z gradnjo doma samega. Nobenih pripomb "ne morem" ali "nimam časa" ni bilo slišati. Vsak dan je šlo približno deset hiš na delo. Kadar pa je bilo največ dela, pa so vse hiše priskočile z dvema ali tremi člani na pomoč. Predno so dobili načrt zadružnega doma iz Ljubljane, so imeli že izkopane temelje. Tako neučakani so bili Dolenjevaščani!

Toda, joj, nesreče! Načrt je imel d v e večji napaki, zaradi katerih bi morali podreti dobršen del stanovanjske hiše, ki se drži doma, na drugi strani pa bi morali posekati ob cesti tri do pet mladih lip in cesto preusmeriti tik ob ribniku. Taka škoda pa varčnim kmetom ni šla v račun in tudi več dela bi jim prizadejala. Kaj storiti? Ljudje so začeli nekoliko puščati v svoji vnemi, nekateri pa so tudi že obupali nad zadružnim domom. Pa je spet prijel za delo Medved in stopil med ljudi z mženirjevim načrtom. Skupno so si kmetje belili glave, se sklanjali nad načrtom in pretuhtavali, kaj bi bilo bolje in najbolje. Več glav, več misli — rešili so to vprašanje tako, da ni bilo treba podirati n e stavbe, n e mladih lip in ne preusmerjati ceste. Spremenili so vhod v glavno skladišče, stavbo pa bodo raje dvignili v višino kot v dolžino — in so s tem pridobili še dve sobi.

Kmet Medved je ob tem novem načrtu presedel vso noč. Nikdo ne bi p r i s o d i l žuljevi kmečki roki, da bi bila zmožna tako preciznih črt. Zjutraj je bil načrt gotov — popolnoma nov, Medvedov načrt — poslal ga je na okraj in okraj ga je potrdil. Ljudje so se z novim navdušenjem lotili dela in čutili, da bo dom še bolj njihov, saj je načrt napravil "domači strokovnjak" Medved.

1. aprila so začeli z gradnjo. Prišlo je 12 tečajnikov zidarskega tečaja in s temi mladinci je začel Medved in vsa vas graditi zadružni dom.

"Videti bi morali sami, kakšen živ-žav je bil tiste dni na gradilišču," mi je smeje pripovedoval Medved. Delalo je staro in mlado. Organizacija AFŽ je oskrbovala kuhinjo, moški pa mo opravljali najtežja dela. Pionirji in mladina je v enem popoldnevu presejala 20 metrov peska. Ko je privozil zvrhan avto opeke, je šofer kam nekam nejevoljen pogledal na skupino pionirjev, češ, kdaj bodo tile mladci raztovorili avto, ko se njemu vendar tako mudi. Pa je bilo tako hitro opravljeno, tako so migljale male roke, da se je končno moral š o f e r sam smejati in dati priznanje tudi najmlajšim Dolenjevaščanom. Celo tri do šestletne otrode si videl, da so se sukali ali pri pesku ali zlaganju opeke. Nikdo pač ni hotel držati križem rok, če se gradi v Dolenji vasi zadružni dom. Posamezni pionirji so napravili tudi po 100 ur prostovoljnega dela.

Ko je bilo glavno delo na zadružnem domu že tako lepo v teku, se je Medved spet spomnil na svojo kmetijo. Stopil je na polje in prijel za plug. Ni še vrezal pet brazd, že so z gradilišča prišli ponj, če se pri kaki stvari niso prav razumeli. In če ga ni bilo, so zidarji kaj kmalu zašli kakih par centimetrov navzven ali navznoter. In tako je Medved res moral tista dva meseca pozabiti na svojo kmetijo.

Danes pa spet orje in seje — in se vedno zadovoljen nasmehne, ki gre mimo zadružnega doma, ki ga je s tako ljubeznijo gradil. Zadružni dom je bil 1. maja že pod streho. Danes bi bil že popolnoma gotov in izročen svojemu namenu, pa ni zidarjev, ki bi opravili zadnja notranja dela in osnažili zidovje, da bi se ta, na prvi pogled še nekam mrtva stavba svetlo nasmehnila soncu — in Dolenjevaščanom, ki so jo s tako ljubeznijo in požrtvovanjem zgradili.

"Slov. Poročevalec"

Ali ste naročnik "Enakopravnost?" Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
ENdicott 0718

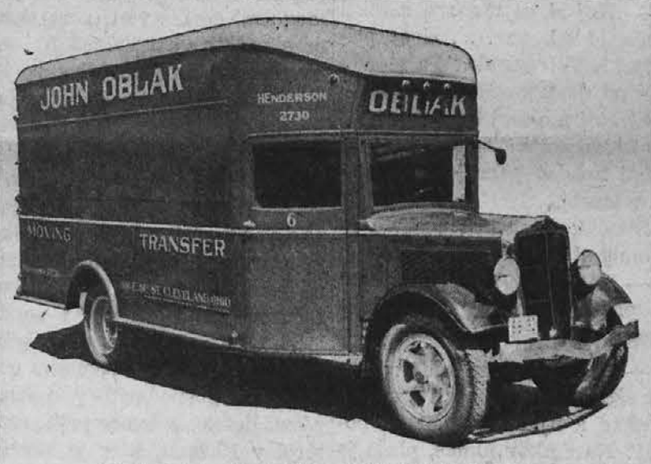

OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

TEKOM ČASA,
ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.
Ako vam je nemogoče prriti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.
Njegov naslov je
DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.: vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati
Enakopravnost
Zanimivo in podučno čtivo priljubljene povesti

$2163.45 REWARD!

Uncle Sam will pay to any wage earner thrifty enough to tuck away only $3.75 a week in U. S. Security Bonds for the next ten years, the sum of $2,163.45.

And Uncle Sam will help you tuck it away, too—automatically, each and every week—through the Payroll Savings Plan where you work.

Sign up for the Payroll Savings Plan today during the Security Loan Drive—and be well rewarded with financial security ten years from now.

P. S. If you are in business or a profession, and the Payroll Savings Plan is not available to you, you can sign up for the Bond-A-Month Plan at your local bank.

PICK OUT YOUR OWN REWARD HERE!

SAVE EACH WEEK	AND YOU WILL HAVE		
	In 1 Year	In 5 Years	In 10 Years
$ 2.50	$130.00	$ 668.97	$ 1,440,84
3.75	195.00	1,004.20	2,163.45
7.50	390.00	2,009.02	4,329.02
12.50	650.00	3,348.95	7,217.20
18.75	975.00	5,024.24	10,828.74

BUY U.S. SECURITY BONDS
America's Security is YOUR Security
ENAKOPRAVNOST
This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

K vlaku se je vrnil ob osmih. Ko je šel, je z vsem telesom čutil jutranji poletni hlad, se motno veselil verjetnega uspeha svojega poslanstva in sonca, ki je prilezlo čez rjasto streho skladišča, in ubranega, pojočega ženskega glasu, ki ga je bilo slišati od nekod. Pred svitom se je bila ulila ploha, obilna, silovita in kratka. Peščena tla med tiri so bila umita, prerita s sledovi drobnih potokov, dišala so še po dežju in na svoji površini, kamor so bile udarile deževne kaplje, še hranila gost posev nekoliko osušenih neznanih jamic, kakor bi jih bile razrile koze.

Častnik v plašču in visokih, z blatom oškropljenih škornjih je pregledoval vlak in šel Bunčuku naproti. Bunčuk je spoznal stotnika Kalmikova, nekolikanj upočasnil korak in počakal. Prišla sta skupaj. Kalmikov se je ustavil in mrzlo poblisnil s poševnimi črnimi očmi.

— Praporščak Bunčuk? Kaj si prost? Oprosti, roke ti ne dam . . .

Trdno je stisnil ustnice in potisnil roke v žepe plašča.

— Ne mislim ti ponuditi roke . . . prenagel si, — je posmehljivo odvrnil Bunčuk.

— Kaj si se nemara zatekel semkaj? Ali pa . . . si se pripeljal iz Petrograda? Pa menda nisi od dragega Kerenskega?

— Kaj me zaslišuješ?

— Zakonita redovednost o usodi nekdaj pobeglega tovariša v službi.

Bunčuk je prikril posmeh in skomignil z rameni.

— Kar miren si lahko: nisem se pripeljal semkaj od Kerenskega.

— Ali vendar se zdaj spričo naraščajoče nevarnosti ginljivo družite z njim. Kdo pa si potlej? Naramkov nimaš, plašč je vojaški . . . — Kalmikovu so drhtele nosnice, prezirljivo in pomilujoče je ogledoval čokasto Bunčukovo postavo: — Politični potnik? Sem uganil? — Ker ni dočakal odgovora, se je obrnil in z dolgimi koraki odšel.

Pri svojem vozu je Bunčuka srečal Dugin.

— Kaj pa ti? Zbor se je že začel.

— Kako začel?

— I, tako. Naš stotnijski, stotnik Kalmikov, je bil odsoten, zdaj pa se je pripodil iz Pitera z neko lokomotivo in sklical kozake. Ravnokar jih je šel pregovarjat.

Bunčuk se je ustavil in povprašal o tem, pred koliko časom je bil Kalmikov poklican v Petrograd. Iz Duginovih besed je spoznal, da je bil oni skoraj mesec dni odsoten.

"Eden izmed tistih miriteljev revolucije, ki jih je bil Kornilov poslal v Piter pod pretvezo, da se bodo naučili metati bombe. To pomeni, da je zanesljiv kornilovljanec. Nu, dobro!" — je raztrgano pomislil, ko je obenem z Duginom šel proti kraju mitinga.

Za skladiščem je bil sivozelen plot kozaških jopičev in plaščev. V sredi je med častniki stal na prevrnjenem sodčku Kalmikov in odrezano, razločno vpil:

— . . . privesti do zmagovitega konca! Zaupajo nam in upravičili bomo to zaupanje! Zdaj bom prebral brzojavko generala Kornilova kozakom.

Nepotrebno hlastno je potegnil iz stranskega žepa v površniku zmečkan papir in nekaj zašepetal oddelkovnemu.

"Kozaki, dragi rojaki! — je izrazno in ne brez navdušenja bral Kalmikov. — Ali se niso na kosteh vaših prednikov širile in rasle meje ruske države? Ali ni bila zaradi vaše mogočne vrlosti, ali ni bila zaradi vaših dejanj, žrtev in junaštev močna velika Rusija? Vi, prosti, svobodni sinovi tihega Dona, lepega Kubana, divjega Terega, mogočni orli selci uralskih, orenburških, astrahanskih, semirečenskih in sibirskih step in gor in daljnega Zabajkalja, Amura in Usurij, ste zmeraj varovali čast in slavo svojih zastav in ruska zemlja je polna pripovedovanj o junaških dejanjih vaših očetov in dedov. Zdaj je nastopil čas, ko morate priti na pomoč domovini. Obtožujem začasno vlado, da ravna neodločeno, da ne zna in ni sposobna vladati, da pusti Nemcem popolnoma gospodariti v notranjosti dežele, o čemer priča razstrel v Kazanu, kjer je zletelo v zrak okrog milijon nabojev in se uničilo dvanajst tisoč strojnic. Še več ko to. Obtožujem nekatere člane vlade pravega izdajstva nad domovino in navajam za to dokaze: ko sem bil na zasedanju začasne vlade v zimskem dvorcu dne tretjega avgusta, sta mi minister Kerenski in Savinkov rekla, da ni mogoče vsega govoriti, kajti med ministri so nezanesljivi ljudje. Jasno je, da taka vlada spravlja deželo v pogubo, da taki vladi ni mogoče zaupati in z njim vred ni mogoče rešiti nesrečne Rusije . . . Zatorej sem bil včeraj, ko je začasna vlada zahtevala v prid sovražnikov od mene, naj zapustim mesto vrhovnega poveljnika, kot kozak, po dolžnosti , vesti in časti, prisiljen upreti se izpolnitvi te zahteve in sem bolj pripravljen na smrt na bojišču kakor na sramoto in izdajstvo domovine. Kozaki, vitezi ruske zemlje! Obljubili ste, da boste šli z menoj reševat domovino, ko se mi bo to zazdelo potrebno. Prišla je ura — domovina je v zadnjih izdihljajih! Ne podrejam se poveljem začasne vlade in grem zavoljo rešitve svobodne Rusije zoper njo in zoper tiste njene neodgovorne svetovalce, ki prodajajo domovino. Ohranite, kozaki, čast in slavo brezprimerno vrlega kozaštva in s tem rešite domovino in svobodo, ki vam jo je zasegla revolucija. Poslušajte in izpolnjujte moja povelja! Pojdite za menoj! 28. avgusta 1917 leta. Vrhovni poveljnik general Kornilov".

Kalmikov je utihnil, med zgibanjem papirja je zaklical:

— Agenti boljševikov in Kerenskega zavirajo premikanje naših delov po železnici. Dobili smo povelje vrhovnega poveljnika: v primeru, če ne bo mogoče potovati po železnici, je treba oditi proti Petrogradu v rednih pohodih. Danes bomo odšli dalje. Pripravite se za iztovorjenje!

Bunčuk si je siloma napravil s komolci pot in se prerinil na sredo; ne da bi stopil v krog častnikov, je rezko, po mitingovsko zavpil:

— Tovariši kozaki! K vam so me poslali petrograjski delavci in vojaki. Ženejo vas v bratomorno vojsko, za potlačitev revolucije. Če hočete iti zoper ljudstvo, če hočete vzpostaviti monarhijo in nadaljevati vojsko dotlej, da se boste vsi pridružili mrličem in pohabljencem — pojdite; . . . Toda petrograjski delavci in vojaki upajo, da ne boste Kajni. Pošiljajo vam plameneč bratski pozdrav in bi vas radi videli ne kot sovražnike, ampak kot zaveznike . . .

Niso mu pustili, da bi končal. Dvignil se je nepopisen hrup, vihar je Kalmikova kar vrgel s sodčka. Nagnil se je in s hitrimi koraki odšel proti Bunčuku; ko je napravil nekaj korakov predenj, se je zasukal na petah.

— Kozaki! Praporščak Bunčuk je lani pobegnil z bojišča — to veste. Kaj, ali bomo nemara res poslušali tega strahopezljivca in izdajalca?

Poveljnik šeste stotnije, kozaški starešina Sukin, je preglasil klic Kalmikova z bobnečim basom:

— Primite ga, lopova! Mi smo prelivali kri, ta pa se je izmikal po zaledju! . . . Držite ga!

— Ne mudi se tako-oo!

— Naj dogovori!

— Lastna čeljust ga srbi, pa tujo z robcem maši. Naj vendar pove, kako misli.

— Primite ga!

— Dezerterjev ne maramo!

— Govori, Bunčuk!

— Mitrič! Stri jih ko lešnik!

— Do-o-o-ol! . . .

— Tiho, pasji sesec!

— Daj jih! Daj jih, Bunčuk! Kar povprek! Vse povrsti!

Na sodček je skočil visok razoglav kozak, člen polkovnega revolucionarnega odbora. Na tenkem vratu se mu je po kačje sukala na golo ostrižena, šiškasta glava, podobna zimski buči. Navdušeno je pozival kozake, naj se ne podredijo izdajalcu revolucije, generalu Kornilovu, govoril je o pogubnosti vojske z ljudstvom in končal govor, obračaje se k Bunčuku:

— Vi, tovariš, pa ne mislite, da vas preziramo kakor gospodje častniki. Veseli smo vas in vas imamo za zastopnika ljudstva in vas cenimo že zato, ker nas kozakov niste zatirali, ko ste bili častnik, ampak ste bili z vsemi nami bratovski. Nismo slišali surove besede od vas, toda ne mislite, da mi, neizobraženi ljudje, ne razumemo ravnanja — ljubeznivo besedo še živina razume, kaj šele človek. Do zemlje se vam klanjamo in vas prosimo, da sporočite piterskim delavcem in vojakom, da zoper nje ne bomo dvignili svojih rok!

Kot bi zaropotale bobnice: grmenje pritrjevalnih vzkrikov je doseglo najvišjo stopnjo napona, počasi pominevalo in utihnilo.

Spet se je pognal na sodec Kalmikov in visokorasli život se mu je lomil. Govoril je o slavi in časti sivega Dona, o zgodovinskem poslanstvu kozakov, o skupno preliti krvi častnikov in kozakov, sopel in mrtvaško bledel.

Kalmikova je izmenjal debel kozak z belimi vekami in obrvmi. Njegov jedki govor, naperjen zoper Bunčuka, so ustavili in govornika potegnili za roke. Na sodec je šinil Čikamasov. Kakor da cepi drva, je zamahnil z rokami in kriknil:

— Ne pojdemo! Ne bomo se iztovorili! V brzojavki je rečeno, češ da smo kozaki obetali, da bomo pomagali Kornilovu — a kdo nas je kaj vprašal? Mi mu nismo nič obetali! Častniki iz kozaškega zveznega sveta so obljubljali! Grekov je mahljal z repom, pa naj še pomaga! . .

Vse pogosteje so se menjali govorniki. Bunčuk je stal in sklanjal čelasto glavo, obraz mu je rdel v prsteni rdečici, na vratu in na sencih mu je v nabreklih žilah viharno utripala kri. Ozračje se je vse bolj polnilo z elektriko. Čutiti je bilo, da še malo, pa bo kako nerazsodno dejanje razvezalo napetost s prelivanjem krvi.

S postaje so trumoma prišli garnizonski vojaki in častniki so zapustili zborovanje.

Čez pol ure je Dugin zasopel pritekel k Bunčuku.

— Mitrič, kaj naj napravimo? . . . Kalmikov nekaj namerava. Pravkar iztovarjajo strojnice, brzega sla na konju so nekam odposlali.

— Pojdiva tja. Vzemi dvanajst kozakov! Živo!

Pred oddelkovim vozom so Kalmikov in trije častniki pripenjali strojnice na konje. Bunčuk je pristopil prvi, potisnil roko v žep plašča in prijel za nov, skrbno očiščen častniški samokres in se ozrl po kozakih.

— Kalmikov, prijet si! Roke kvišku! . . .

Kalmikov je skočil od konja, se izprsil, prijel za samokresni tok, a samokresa ni utegnil izvleči: nad glavo mu je švignila krogla; Bunčuk je prehitel pok strela in zamolklo, nesrečo znaneč zavpil:

— Roke kvišku! . . .

Petelin njegovega samokresa se je počasi dvignil do polovice in pokazal ustje cevi. Kalmikov ga je sledil s solzečimi se očmi, težko je dvignil roke in pokal s prsti.

Častniki so nejevoljno izročili orožje.

— Ali moramo tudi sablje odpeti? — je spoštljivo vprašal mlad praporščak strojničar.

— Tudi.

Kozaki so raztovorili konje in odnesli strojnice v voz.

— Postavite k tem stražo, — se je obrnil Bunčuk k Duginu. — Čikamasov naj prime druge in jih spravi sem. Slišiš, Čikamasov? Kalmikova pa bomo vzeli s teboj pred revolucionarni garnizonski odbor. Stotnik Kalmikov, izvolite iti naprej.

— Lepo! Lepo! — je navdušeno dejal eden izmed častnikov, skočil v voz in pospremil z očmi odhajajočega Bunčuka, Dugina in Kalmikova.

— Gospodje! Sramota, gospodje! Ravnali smo kakor otroci! Nihče se ni pravi čas domislil, da bi počil tega lopova! Ko je naperil samokres na Kalmikova, bi ga bil moral treščiti — pa bi bilo opravljeno! — Kozaški starešina Sukin je ogorčeno pogledoval častnike, dolgo zvijal s trepetajočimi prsti cigareto iz cigaretnice.

— Saj jih je cel vod . . . . Postrelili bi nas, — je v svesti si krivde pripomnil praporščak strojničar.

Častniki so molče kadili, se poredkoma spogledovali. Naglica dogodkov jih je presenetila.

(Dalje prihodnjič)

Radio Announcer, Ben Grauer, Names His Cooking Favorite

"I don't pretend to invent recipes," says NBC's radio and television announcer Ben Grauer, "but I do know when I've adopted a good dish. One of the best I've ever tried comes from the 'Money Saving Main Dishes' book, issued by the United States Department of Agriculture. Try Salmon Loaf made this way."

Ben Grauer

Salmon Loaf

2 cups flaked canned or cooked salmon
3 tablespoons fat
3 tablespoons flour
1 cup milk and salmon liquid
2 tablespoons minced parsley
2 cups bread cubes
1 egg beaten
½ cup coarsely chopped sweet pickle
salt and pepper

Drain canned salmon, saving the liquid. Make sauce: Blend fat and flour together. Add enough milk to salmon liquid to make 1 cup, and stir slowly into the fat and flour. Cook until thickened, stirring constantly. Add seasonings. Mix the sauce with the other ingredients. Form into loaf. Bake in uncovered pan in moderate oven (350 degrees F.) about half an hour, or until brown. Serves 4.

"Along with this Salmon Loaf, I like to serve baked sweet potatoes, creamed celery or peas, a green vegetable salad and, maybe, fruit whip. Department of Agriculture also urges all-out salvage of used cooking fat. There is a desperate world shortage of fats and oils, and every drop we save helps to make more food fats available for shipment overseas," Mr. Grauer reminds.

Proper Silver Essential For Baby

1847 Rogers Bros. "First Love"

By Frances Ainsworth

The other day my sister Jean and I went shopping for a baby gift. Jean suggested that we select something in silver, because everyone would surely be sending dresses and sweaters and the usual sort of thing a baby gets. So off we went to the jewelry store . . . and we found the most wonderful gift you'd ever dream of . . . a step-up set of 1847 Rogers Bros.' First Love silver.

The complete set consists of a tiny spoon for when the mother starts to feed the baby, a small spoon and fork for when baby starts to feed himself, and a youngster set for when the child becomes expert at manipulating a knife, fork and spoon.

Jean bought the set. The tiny spoon is something very new . . . very small, about the size of an after-dinner spoon. The jeweler told us that many mothers and doctors approve of it because they feel that many baby spoons are too large for a tiny baby's mouth. I particularly like the small spoon and fork, or Educator set, as it is called. The youngster set will be very welcome when the child is older and ready for it.

Children and mothers today are certainly fortunate. So many scientifically planned things to make life easier for them both. With this new step-up set in proper sizes for each stage in a child's development, it's so much simpler for a mother to teach her child how to use silverware properly.

We had an interesting chat with the jeweler. I remarked that I remembered Mother buying 1847 Rogers Bros. way back when I was a little girl, and he told us that the three Rogers brothers, William, Asa and Simeon, were the first to turn out silverplate on a commercial basis when, after years of experimenting, they founded the American silverplate industry in 1847. Before that time virtually all silverware was made by melting silver coins and then fashioning the silver into spoons and forks, so that silverware was confined only to the very wealthy. Today, thanks to their efforts, every family is enabled to give its children fine silverware right from the start so they'll grow up with an appreciation for the beauty of correct silver. Aren't we Americans lucky!

Hiša za eno družino
8 SOB IN DVE GARAŽI; SE PRODA.
Nahaja se na 7505 Cornelia Ave.
Podrobnosti se poizve na
1162 E. 60 ST.

HIŠA ZA 1 DRUŽINO
2 stranišča, klet pod vso hišo, fornez na plin, nov avtomatični grelec za vodo, zimska okna, sploh vse udobnosti. Poizve se pri lastniku na
15710 WATERLOO RD.

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028
SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Ludwig's Barn
20160 LINDBERG AVE.
Euclid, Ohio
je sedaj na razpolago za v najem za svatbe, domače zabave, veselice, itd.
Za podrobnosti pokličite
LUDWIG KOVAČIČ
IVanhone 9628

Tovarniški delavci
Plača od ure.
Zglasite se med 8. zj. in 4. pop.
BISHOP & BABCOCK CO.
Vogal E. 49th St. in Hamilton Ave.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

NAPRODAJ
sta dve fini, skoro novi obleki, mere 16 do 17 za mladega fanta. Dalje se proda stopnjice 12 čevljev dolge in nov "porch railing."
vpraša se na
982 E. 78 ST.

V slovenski naselbini
Hiša naprodaj za eno ali dve družini; cena zmerna. Modern apartment. Proda se radi bolezni. Pokličite po 6. uri zvečer.
GEORGE KASUNIC
Broker
HE 8056

Pomočnica za zobozdravniški
urad dobi dobro službo. Mora imeti visokošolsko izobrazbo; ter mora biti prijazna in vljudna in znati nekoliko slovenščine. Prednost ima dekle, ki živi v okolici E. 65 St. in St. Clair Ave. Pišite na Box 63, c/o Enakopravnost.

FORNEZI
Novi fornezi na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro. Resetting $15 — čiščenje $5; premenjamo stare na olje. Thermostat.
CHESTER HEATING CO.,
1193 Addison Rd., EN 0487
Govorimo slovensko

6 AKROV ZEMLJE
na Highland Rd., v sredini Richmond in Bishop Rd., se proda. Spredaj 200 čevljev, 1315 čevljev globoko. Hitremu kupcu se proda za $4500.
22850 CHARDON RD.

FORDSON TRAKTOR
z železnimi kolesi se proda. V dobrem stanju. Orajte na spomlad. Cena za vse skupaj samo $300. Katerega zanima naj se zglasi na
22850 CHARDON RD.

Samo $6900 Takoj $3,000
OD VINE ST.
MED LAKELAND IN BLVD.
Hiša s 5 sobami, kuhinja z zajtrkovalnim prostorom in električno pečjo. Utilitetna soba z električnim grelcem za vodo; skoro nova podlaga in bakrene cevi za vodo. Gorkota na olje. Lota 40x120. Davki $22 na leto. 3 garaže. Za dogovor pokličite
FA 2745

Ekstra posebnost!

Če sedaj daste vaš fornez pregledati, nanovo cementirati in sčistiti, kar navadno stane $25. vam vse to naredimo ZA SAMO
$12.50
Pokličite še danes — Prihranite si denar
NATIONAL HEATING CO.
Postrežba širom mesta
FA 6516

JOS. ŽELE IN SINOVI
POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET Tel.: IVanhoe 3118

3 ODRASLE OSEBE
iščejo stanovanje štirih sob, med Norwood in Addison Rd. Kdor ima za oddati, naj pusti naslov v uradu tega lista.

KUHARICA,
ki je izvežbana za kuho v restavraciji, dobi dobro službo za dopoldne. Vpraša se pri
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 5214

PRODA SE
pohištvo za 3 sobe in istotam se dobi v najem 3 sobe.
Vpraša se na
1016 E. 64 St.

Nakladalci tovora
Tovorni nakladalci za Nickel Plate, E. 9th in Broadway
Plača $1.09 na uro s plačo čas in pol nad 8 ur.
Vpraša se za
Mr. Phipps
NICKEL PLATE RAILROAD CO.
E. 9th & Broadway

CLEVELAND
JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost
6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio